

Öretmenlerin Ölçme Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Öretmenlerin Ölçme Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27370>

Özet

Ö?retmenlerin Ölçme De?erlendirme Yeterlikleri Ölçe?i (ÖÖDYÖ), ?lkö?retim Fen ve Matematik ö?retmenlerinin, mesleki yeterlikleri kapsam?nda yer alan **ölçme ve de?erlendirme** yöntemlerine ili?kin algılanan yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla geli?tirilmif psikometrik bir araçtır. Ölçek, hem geleneksel hem de çağda? ölçme tekniklerini kapsayan dört ana alt boyuttan olumaktadır. Yapılan psikometrik çal??malar, ölçe?in yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Bu araç, ö?retmen e?itiminde ve hizmet içi e?itim programlarında, ö?retmenlerin ölçme becerilerindeki güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmek için kritik bir rol oynamaktadır. Ölçek, 45 maddeden olumakta olup, maddeler 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden yan?lanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve De?erlendirme, Ö?retmen Yeterlikleri, Likert Ölçe?i, Performans De?erlendirme, Faktör Analizi, Psikometri, E?itim Bilimleri.

Yazarlar

Hülya Y?ld?r?m-Ekinci, E.A. Köksal

Amaç

Ö?retmenlerin Ölçme De?erlendirme Yeterlikleri Ölçe?i'nin temel amacı, ilkö?retim düzeyinde görev yapan Fen ve Matematik bran?larındaki ö?retmenlerin, ö?retim sürecinde kullandıkları ölçme ve de?erlendirme yöntemlerine dair sahip oldukları yeterlik düzeylerini belirlemektir.

Bu ölçek, ö?retmenlerin hem teorik bilgi düzeylerini hem de uygulamaya yönelik becerilerini de?erlendirerek, özellikle çağda? ölçme yaklaşımların? ne ölçüde benimsediklerini ve uyguladıkları?n? ortaya koymayı hedeflemiştir. Elde edilen veriler, ö?retmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçları?n?n saptanmasına ve ilgili e?itim programları?n?n bu ihtiyaçlara göre ?ekillendirilmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, ö?retmen yeterliklerini dört temel psikolojik ve pedagojik yapı alt?nda incelemektedir. Bu yapı, ö?retmenlerin sadece geleneksel s?nav yöntemlerine hakimiyetini de?il, aynı zamanda ö?rencilerin üst düzey bili?sel becerilerini ve öz-düzenleme yeteneklerini ölçmeye yönelik modern yaklaşımlara adaptasyonları?n? da kapsamaktadır. Ölçe?in yapısı, toplam 45 madde ve bu

maddelerin dağınıklığı dört alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçülen temel yapı, öğretmenlerin **ölçme ve değerlendirme** süreçlerine yönelik algıladıkları yeterlilik düzeyidir. Bu yeterlilik, hem bilgi hem de uygulama becerilerini içermektedir. Ölçek maddeleri, öğretmenlerin bu yeterlikleri 5'li Likert (1= yetersiz - 5= oldukça yeterli) derecelendirme sistemi üzerinden öznel olarak değerlendirmesini talep etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, keşfedici **faktör analizi** yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Yapısal geçerliği destekleyen önemli istatistiksel bulgular elde edilmiştir.

KMO Değeri: Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ölçütü, .967 olarak bulunmuştur. Bu değer, verilerin faktör analizi için "çok uygun" olduğunu göstermekte olup, psikometrik açıdan mükemmel düzeyde bir uyumu işaret etmektedir.

Bartlett Testi: Küresellik varsayımını test eden **Bartlett Testi** sonucu istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır ($X^2(990) = 13848,087$, $p = .000$). Bu sonuç, verilerin çok deyimli normal dağılım gösterdiğini ve faktör analizi uygulaması için kabul edilebilir olduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa yeterlik katsayısı** ile değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda, ölçeğin genel güvenirlilik katsayısı oldukça yüksek bir değer olan .98 olarak kaydedilmiştir.

Eğitim ve psikoloji alanındaki standartlara göre, .98 gibi yüksek bir **Cronbach Alfa** değeri, ölçeğin maddelerinin birbirleriyle yüksek düzeyde tutarlı olduğunu ve ölçmek istediği yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlilik düzeyi, ölçeğin bilimsel araştırmalarda ve uygulamalarda kullanılabilirliğini pekiştirmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, verilerin temel bileşenlerini ve alt boyutları belirlemek üzere **faktör analizi** kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin özgün yapısı, toplam 45 madde ile temsil edilen 4 ana alt boyutta stabilize olmuştur.

Faktör yapısının uygunluğu, yüksek **KMO değeri** (.967) ve anlamlı Bartlett Testi sonuçlarıyla istatistiksel olarak doğrulanmıştır. Bu bulgular, 4 alt boyutlu yapının teorik olarak geçerli olduğunu ve ilköğretim öğretmenlerinin ölçme yeterliklerini ayrı ayrı bileşenler halinde başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Ölçek Yapısı?

Test Türü: Geliştirme (Öğretmenlerin yeterliklerini ölçen öz bildirim ölçeği)

Format: 45 maddelik 5'li Likert tipi ölçek (1= yetersiz - 5= oldukça yeterli)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Öğretmenleri (Fen ve Matematik Branşları)

Yaş Grubu: Yetişkin (Meslek sahibi öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Ölçek, özellikle ilköğretim Fen ve Matematik öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme becerilerini hedef almıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim esasına dayalı, dört faktörlü yapıya sahip Likert derecelendirme. Ölçek, hem geleneksel hem de alternatif değerlendirme yöntemlerine odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde Ölçme, Öğretmen Yeterliliği, Likert, Güvenilirlik, Değerlendirme Yöntemleri, Kastamonu Eğitim Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Kurumsal E-posta Adresleri: hulyaekinci@nigde.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hülya Yıldırım-Ekinci)

Yazın Adresi: Makalenin yayımlandığı dönemde Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi (şimdiki adı: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2011 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar (Hülya Yıldırım-Ekinci) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Akademik araştırmalar için genellikle izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım veya ücret bilgileri için doğrudan yazara başvurulmalıdır.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki bağlantıdan incelenebilir: kefdergi.com.

Kaynaklar

Yıldırım-Ekinci, H. ve Köksal, E.A. (2011). İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenleri için Ölçme ve Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 167-184.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmenlerin-olcme-degerlendirme-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme Yeterlikleri Ölçeği Özellikleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek özellikleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Yeni ölçme-değerlendirme yöntemleri ile ilgili yeterlikler (13 madde): Performans Değerlendirme, Proje Tabanlı Değerlendirme ve Portfolyo gibi çağdaş değerlendirme yaklaşımlarını kullanma becerilerini kapsar.

Öğrencilerin kavramsal becerilerini tespiti yönelik ölçme-değerlendirme yöntemleri ile ilgili yeterlikler (14 madde): Kavram haritaları, Zihin Haritası ve tanılayıcı dallanmış ağ gibi öğrencilerin bilişsel yapılarını ve kavramsal anlamalarını ölçmeye yönelik yeterliklerdir.

Öğrencilerin kendilerine yönelik ölçme-değerlendirme yöntemleri ile ilgili yeterlikler (8 madde): Öz Değerlendirme (Öz Değerlendirme) ve Akran Değerlendirme gibi öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönetme ve değerlendirme becerilerini geliştirmeye yönelik yeterliklerdir.

Geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemleri ile ilgili yeterlikler (10 madde): Yazılı sınavlar, çoktan seçmeli testler ve Seviye Belirleme Testi (Seviye Belirleme Testi) gibi standart, geleneksel ölçme tekniklerini kullanma ve analiz etme yeterliklerini içerir.